

Opdragelsesdifferentiering.

Eksamensopgave i pædagogik . Maj 2003

Finn Heine Jensen, Anders Juul Olesen og Kasper Bech Pedersen

[Emnebegrundelse](#)

[Problemformulering](#)

[Definition af begrebet opdragelsesdifferentiering](#)

[Nyt paradigme indenfor samfundet](#)

[Anthony Giddens](#)

[Lars Dencik](#)

[Thomas Ziehe](#)

[Sammenfatning](#)

[Introduktion til teoretikere](#)

[Humanisme](#)

[En moderne humanist](#)

[Behaviorisme](#)

[En moderne behaviorist](#)

[Sammenfatning](#)

[Konklusion](#)

[Oplæg til diskussion](#)

[Litteraturliste](#)

Emnebegrundelse

Ud fra studieordningen i pædagogik fremgår det, at de studerende skal blive i stand til både at analysere og tage kritisk stilling til teorier, forskningsresultater der vedrører opdragelse og undervisning. Derudover skal de studerende blive i stand til at bidrage med løsningsforslag til værdi- og normkonflikter. Derfor mener vi, at det er relevant at beskæftige sig med et begreb som opdragelsesdifferentiering, fordi det omhandler forskellige pædagogiske teorier og det i høj grad drejer sig om at træffe beslutninger. Den udvikling, der er sket i forbindelse med skiftet fra det traditionelle til det nye paradigme, har skabt en øget individorientering i samfundet, og et behov for en større individorienteret undervisning og opdragelse i skolen.

Problemformulering

Samfundets udvikling er gået fra at være moderne til være postmoderne, denne udvikling har skabt en frigørelse af individet fra den tidligere gældende tradition. Vi vil vise at denne udvikling har skabt et grundlag for opdragelsesdifferentiering i folkeskolen. Herudover vil vi undersøge hvilke forskellige teoretiske begrundelser læreren kan have for at opdrage eleverne individuel. Vi vil diskutere om der bruges opdragelsesdifferentiering i praksis.

Definition af begrebet opdragelsesdifferentiering

Vi har valgt at indføre et nyt ord i vores opgave nemlig opdragelsesdifferentiering, og derfor er det på sin plads at give en definition. Opdragelsesdifferentiering er, at skabe karakteregenskaber, kundskaber og færdigheder der anses for ønskelige for samfundet, igennem en tilpasning til den enkeltes personlighed og baggrund, så han lettere kan indgå i et fællesskab. Det er stadig læreren der kender målet, og derfor har det overordnede ansvar.^[1]

Nyt paradigme indenfor samfundet

Vi har valgt at starte vores opgave med en begrundelse for, hvorfor skolen i dag har brug for opdragelsesdifferentiering. Til dette formål har vi valgt at bruge Ziehe, Dencik og Giddens. En af hovedårsagerne til, at vi netop har valgt disse tre teoretikere er, at de tilhører samme paradigme. De bruger nogle næsten direkte transponerbare begreber i deres teorier og tager alle udgangspunkt i det moderne samfund. Dette samfund kommer da til at fungere som en fast størrelse i deres værker. Udviklingen af bl.a. informationssamfundet har været medvirkende til, at der er opstået et vakuum indenfor den traditionelle pædagogik. Dette har medført et paradigmeskifte. Det vigtigste indenfor det nye pædagogiske paradigme er afskaffelsen af den store afstand, der var mellem aktørniveauet og strukturniveauet. Her er der

blevet sat mere fokus på en øget dualisme mellem systemet og individet, således at systemet ikke determinerer individets handlinger og omvendt, men at samfundet defineres af summen af individernes valg, og individet bliver influeret af de mange samfundspåvirkninger. Det er vigtigt i vores opgave, at vi får slået forskellen mellem det traditionelle og det nye paradigme fast, således at vi kan vise, at der er forskningsmæssig belæg for vores påstand om opdragelsesdifferentiering. Grunden til, at vi har valgt tre sociologer er, fordi de kan analysere og betragte opdragelsen i skolen i relation til det moderne komplekse samfund.^[2]

Anthony Giddens

Anthony Giddens (1938-) er britisk sociolog og i 1997 blev han rektor for London School of Economics.

Traditioner fra fortiden bruges kun, hvis de har en vis relevans og kan forsvares i lyset af den indstrømmende viden, individet erhverver sig i nutidens samfund.^[3]

Giddens opgør med tradition skal ses som en foranderlig proces, traditionens forandring fører til en frisættelse fra traditionen. Mennesket bliver tvunget ud i en evig stillingtagen, da samfunds opfattelsen om at gøre som man traditionelt har gjort er væk.

"Tradition er en måde, hvorpå man integrerer den refleksive handlingsregulering med samfundets tid-rum-organisering"^[4] Giddens gør op med traditions begrebets stagnation. Giddens mener at begrebet tradition hele tiden er i (udvikling), og i med at hver ny generation genopdager deres egen tradition, får denne efterhånden den kulturelle arv overdraget fra foregående generationer.

Modernitetens opgør med traditionen er medvirkende til en værdi- og normændring i samfundet, hvilket bevirker, at videnskaben erstatter religionen. Moderniteten er ensbetydende med fundamentale forandringer for såvel institutioner som individer. Individerne skal via disse forandringsprocesser selv skabe deres identitet og liv. Derfor forsøger mennesker, som en del af hverdagen, at påvirke og stille krav til livet og til de institutioner, der influerer hverdagen.^[5]

"Et samfund kræver, at individene socialiseres ind i bestemte typer af normsæt, da det er nødvendigt, at samfundet formår at overføre færdigheder til næste generation, så denne kan reproducere samfundet. Det er uddannelsessystemets hovedfunktion at forstå denne socialiseringsproces."^[6]

Lars Dencik

Lars Dencik (1941 -)Svensk børneforsker og professor i socialpsykolog. Tilknyttet RUC's institut for psykologi. Dencik mener, at ændringerne i samfundet gør, at man ikke længere kan studere børn selvstændigt og over en kam, man bliver nødt til at have alle opvækstmiljøerne med for at skabe sig et billede af barnet, der ændre sig fra person til person.

Børn i den moderne verden vokser med en "dobbelt socialisering", med mange UFO'er blandet ind i livet (UdenomsFamiliære Omsorgsinstitutioner). Her slår Dencik fast, at institutionerne ikke er en erstatning til forældrene men et supplement. Barnet har ikke primære og sekundære socialiseringsagenter – man skal ikke fokusere på årsagen til børns sociale adfærd. I stedet for skal man fokusere på barnets egne aktiviteter inden for de to (eller sommetider flere) sociale sammenhænge, som f.eks. familie og skole.

Traditionel forældreautoritet hvor børn tvinges til at adlyde, alene fordi deres forældre siger det, er tilsyneladende på vej væk. I dag kan børn i almindelighed, uden at risikere at blive straffede, protestere og argumentere mod deres forældre, f.eks hvad angår det tøj de skal tage på.^{[7] [8]}

I det postmoderne samfund er det, det klinisk-psykologiske paradigme om cost-benefit opdragelse der er slået igennem. Her ser man barnet som et projekt, der bliver projekteret op til at være små voksne. Dette fører til, at forældrene bliver meget usikre på, om de gør det godt nok, fordi der ikke findes nogen sikre prognoser. Barnet oplever en stor frigørelse fra de traditionelle bånd. Ting og handlinger skal hele tiden kunne legitimeres, så barnet føler, at det tjener et formål.

Antallet af børn pr. kvinde er faldet i løbet af de sidste 30 år, men moderen er mere væk fra barnet end tidligere. Dette giver mere tid for barnet i institutionen^[9]. Forældrene skal i den korte tid de er sammen med børnene levere stimulerende nærværd og kærlighed, samtidig med at de skal opdrage. Deres dårlige samvittighed over at have forladt barnet, får den konsekvens, at der gøres meget for at barnet skal føle sig godt tilpas. Forældrene glemmer her at stille normale krav til barnet, dvs. oprydning, køkkenhjælp, tøjvask, havearbejde o.l.. Barnet vokser op i en materiel tryk verden, men igennem hele barndommen pendler det rundt mellem forskellige sociotoper, hvor ingen bånd er 100 procent sikre. Pga. af den store usikkerhed i de sociale relationer bliver det presset både eksistentielt og emotionelt.

Opdragelsesnormen i det postmoderne samfund er, ifølge Dencik, en meget flyvsk ukonkret størrelse da den måde forældrene blev opdraget på, ikke længere er tilstrækkelig. Der sker hele tiden en løbende ændring af samfundets krav og behov til normer, livsstil, smag, holdninger og arbejds kvalifikationer. Forældrene ved ikke, hvilke krav 'man' skal stille, og hvad 'man' gør for at gøre det bedst muligt. Der er ikke længere et transparent forhold mellem de to generationer.

Det vil sige, at børn generelt ikke længere kommer i institution med f.eks. det samme normsæt.

Forældrene vil på ingen måde kunne levere den mest up-to-date opdragelses pædagogik, men de kan levere ubetinget kærlighed og støtte. Barnet oplever i sin hverdag flere forskellige socialisationssystemer, hvilket både kan have en positiv og negativ effekt. Det kommer fuldstændig an på, om forældrene er parat til at stimulere barnet nok i familiens intimitetssfære. Institutionen er hverken god eller dårlig for barnet – det kommer an på helheden.

Thomas Ziehe

Thomas Ziehe (1947-) tysk professor i pædagogik ved universitetet i Hannover.

Når spørgsmålet, hvordan giver en lærer den bedst mulige individuelle opdragelse i forhold til eleverne, stilles. Der er en række faktorer, der er nødvendige at tage i betragtning. Det er bl.a. nødvendigt, at se på hvilken situation læreren og eleven befinder sig i her og nu, og hvordan hverdagen og miljøet er generelt.

Et af de første problemer, der skal klarlægges er, hvad er det for værdier, der er gældende for det enkelte individ og det enkelte sted. Når skolen taler om værdier, så er det ofte en værdiopdragelse, der er tale om, og for eleven og læren er det et værdiskift, der er det gældende. Det vil sige, at der findes to veje, der skal samles til en enhed, for at problemet kan løses. Det er fra en filosofisk side og fra en social videnskabelig side.

I værdiopdragelse er der her tale om værdi, som om det er et religiøst, filosofisk og et praktisk-moralsk gyldighedsbegreb. Man forsøger ud fra dette begreb at skabe en sandhedsrelation, omkring, hvad det er der fortjener anerkendelse. Det vil sige, at det er skolen, der f.eks. stiller nogle kriterier op, for hvordan skal vores skole være, ud fra folkeskole loven, og ud fra de mål som skolebestyrelsen har stillet. Dermed er det skolen, der reelt bestemmer, hvad det er der fortjener anerkendelse, i forhold til de ideer og situationer der dukker frem. Dermed er denne værdi blevet en erstatning for det, der giver mening i forhold til det gældende rum.

Værdiskift betyder, at der er tale om et holdnings- og handlingsrelateret begreb ud fra det empiriske niveau. Her er der tale om en relation til, hvordan den faktiske virkelighed er, og hvordan man ser problemet. Her drejer det sig om, hvilke værdier der vinder anerkendelse, og der kan argumenteres for, om der er nye metoder og ideer der burde anerkendes. Hermed er værdiskiftet en erstatning i forhold til den gældende norm.^[10]

Et af de begreber Ziehe introducerede var afviklingen af gratisproduktionen i skolen. Tidligere havde skolen og samfundet et fælles sæt af normer og værdier, der var gældende overalt. Der blev ikke stillet spørgsmålstegn ved disse, da de var en del af det almengyldige dannelsesideal, som man var nødt til at acceptere for at blive respekteret som voksen. Før, i halvtredserne og tresserne, fandtes der ikke den mangfoldighed af tolkningsmuligheder, som der er i dag. Der var ikke så mange medier, der kunne påvirke den enkelte. Derfor var værdisættet rimeligt ens i samfundet, og opfattelsen af hvad der er normalt, var derfor meget generel.

De ændringer der er sket i samfundet i de sidste tredive år og dermed også i skolen, har betydet, at der ikke længere er nogen gratisproduktion, det vil sige, at læreren selv må gøre arbejdet, med at skabe normer og værdier uden at læreren på nogen måde er sikker på, at det virker.^[11]

Sammenfatning

Der ikke var behov for opdragelsesdifferentiering i 50-60erne, fordi samfundets opbygning var anderledes. Her bestod samfundet af en uændret moral og norm, der blev styret af gamle traditioner. Man gjorde, som man altid havde gjort. Der var en stor respekt for de faste værdier og for "Gud, konge og fædrelands" parolen. Opdragelsen blev udført i respekt for disse fastlåste værdier og rutiner, og sammen med den naturlige respekt for autoriteter generelt, var der ikke behov for at differentiere hverken opdragelse eller undervisning.

Men det ændrede sig radikalt i takt med informationssamfundets indtog, og allerede i midten af firserne snakkede bl.a. Dencik om et paradigme skift. Dette paradigme skift er i de seneste år blevet mere markant del af den nutidige samfundsopfattelse. Lærerne har i det nye paradigme fået andre udtryksmåder, hvor de i stedet for autoritet skal vise børnene mere nærvær og engagement. Grunden til at læreren skal udøve disse nye former for praksis, er for at kunne virke mere troværdige og tillidsvækkende, for det er afgørende, at eleven har tillid til omgivelserne. Eleverne skal ses som forskellige ligeværdige individer, hvorimod skolen og forældrene skal ses som sociotoper, som eleverne agerer i, derfor skal de opdrage dem, som dem de er.

Introduktion til teoretikere

I det følgende afsnit skal vi se på to forskellige pædagogiske teorier, der bærer præg af to markant forskellige omverdenssyn. Der ligger altid et bestemt syn på omverdenen gemt bag alle teorier. Det vi vil koncentrere os om, i dette afsnit, er at finde frem til menneskesynet

For at en teori skal være brugbar, skal den sætte os i stand til at forstå, forklare og forudsige sammenhængen mellem bestemte hændelser. Her er det vigtigt at vide, om teorien er bygget op om kausale eller stokastiske sammenhænge. Altså om et hændelses forløb sker aldrig/altid eller ofte/sjældent. Vi vil prøve at se, hvilke vinkler der er på de to udvalgte teorier. Derudover vil vi prøve at slå fast, hvilket niveau teoriene fungerer på. Dvs. om teoriene er holistisk (Samspil både mellem samfund og individet) eller reduktionistisk (organisme eller individ orienteret).^[12] Dette vil vi uddybe til eksamen.

Humanisme

Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) var fransk filosof og opdragelsesteoretiker. Han er en af de vigtigste forudsætninger for reformpædagogikken, særligt hos den mest radikale naturalistiske fløj. Han er naturoptimist og kulturpessimist i den yderste konsekvens. Rousseaus vigtigste værk "Emile" er en fiktiv roman i tre dele, blev skrevet som en demonstration imod det daværende samfunds opdragelsesideologi, og den vakte en del opmærksomhed i sin samtid.

Rousseau sigtede imod at få mennesket frem i barnet – ikke soldaten, lægen eller advokaten, dvs., han undgik at gøre barnet til et projekt. "Der forsøgte man at vende barnet til en voksen livsform så tidligt som muligt, både når gjaldt det ydre og indre"^[13]. I den franske overklasse blev der lagt vægt på konventioner, regler og normer, når man skulle opdrage et barn til at blive et kulturmenneske, hvilket der stod i skærende kontrast til Rousseaus tænkning.

Der er to former for godhed i Rousseaus menneskeopfattelse: 1) Mennesket kan være god i naturlig forstand, når det er i forbindelse med sine naturlige instinkter. Rousseau kalder også denne tilstand den legemlige tilstand, der udelukkende er hensigtsmæssig godhed. Mennesket kan ikke gøre noget forkert eller ondt i denne tilstand, da det kun kan handle hensigtsmæssigt. Det fortæller med kropsfølelser: lyst, sult og træthed, altså hvad der er godt for mennesket. I denne tilstand vil mennesket opleve selvforståelse og selvkærlighed, for ingen kan elske andre mennesker, hvis de ikke elsker sig selv. 2) Den anden form for godhed, Rousseau bruger, er god i etisk forstand. Når mennesker skal lære at leve sammen, er der forskellige kulturelle regler, der skal følges. Hvis disse regler strider for meget imod menneskets natur, vil det forurene menneskets legeme med onde tanker og idéer, som kan få selvkærligheden til at vendes til egoisme. Her starter kampen mellem den onde sanseligheden og den gode samvittighed. For at imødegå dette er det vigtigt at barnet bliver opdraget i en god familie, ellers bliver naturens møde med kulturen negativ.

Der er to faste principper i Rousseaus måde at opdrage på, og det er: Frihedsprincippet – der betyder, at barnet ikke skal tvinges til at gøre noget, det ikke vil, og nødvendighedsprincippet – der viser at, friheden er IKKE absolut. Naturen vil helt automatisk straffe barnet, hvis ikke det respekterer naturlovene. Barnet må selv lære følgerne af det, det foretager sig. "Opdrageren må ikke befale og opdrageren må ikke lade sig styre af bønner og tårer".^[14] Barnet må under ingen omstændigheder forkæles eller fjøjes, da det ellers vil udvikle sig til små hustyranner. Det er vigtigt, at barnet lærer, at det ikke er uovervindeligt, så derfor skal det lære at lide og være svagt i mødet med naturen. Hvis barnet lærer at slå sig, kommer det også hurtigt på benene igen af sig selv, og det er meget vigtigt, ifølge Rousseau. Barnet skal hurtigt lære nødvendighedens hårde lov. "Det menneske, der for alvor er frit, vil kun det, han formår, og gør det, der behager ham".^[15] Dette er Rousseaus lærersætning som han mener, et menneske skal formes efter for at blive et ægte menneske.^{[16] [17]}

En moderne humanist

Erik Sigsgaard (1938-) cand. pæd. forsker og forfatter.

Sigsgaard hævder, at begrebet "at tilpasse sig", set i skolesammenhæng, har ændret betydning de senere år. Sigsgaard gør det klart, at den naturlige tilpasning med hensyn til forældrenes ønske om at barnet skal indpasse sig under deres normer, skal foregå som en gensidig proces.^[18] Sigsgaard bruger også det fænomen, at børn i samspil tilpasser sig hinanden, ligeledes som voksne gør.

Samfundets udvikling har bidraget med, at børns sociale berøringsflade er mangfoldig, det har bevirket, at den gensidige tilpasningsproces har tendens til, at "...blive forvrænget til organisationens krav om indordning".^[19] Kravene der stilles til børnene skærpes, hvilket medfører en stigende mængde af børn, der ikke menes skolemodne. Sigsgaard vender den og stiller spørgsmålet om, skolen skal være børnemoden.

Ifølge Sigsgaard rummer problemet med tilpasningen nogle følgevirkninger, bl.a. hvorvidt spørgsmålet, "Kunne det tænkes, at børn blev bedre til at råde sig selv som voksne, hvis de fik større mulighed for det som børn – sådan som mange af os voksne jo havde de i vores Barndom."^[20]

Børnenes muligheder for at råde over deres egen opførelse, drukner i skolens legitimering af, at tvinge, true, straffe og skælde ud. Denne legitimering af afstraffelsesmuligheder bevirker, at der opstår en mere eller mindre stagnation i institutionernes udvikling af elevernes evner som aktive aktører. Sigsgaard slår på, at det er systemet, der skal laves om og ikke kun menneskene i det. Han mener, at det rent praktisk kan lade sig gøre, hvis elever får mulighed for, at agerer i nogle friere rammer uden så mange restriktioner.

Behaviorisme

B.F. Skinner (1904-1990) amerikansk indlæringspsykolog. Han var meget inspireret af sin ældre kollega J.B Watson, som blev anset for grundlægger af den psykologiske behaviorisme, hvilken havde adfærden og ikke bevidstheden som udgangspunkt.

Den evige søgen efter svaret på hvorfor mennesket i en given situation opfører sig, som de gør, har givet anledning til mange spørgsmål. Adfærden hos et menneske er altid betinget af, et givet stimuli der fremtvinger en respons hos mennesket. Skinner stiller sig ikke tvivende ved stimuli, men han fremhæver især konsekvensen, af at en adfærd er den faktor, der får os til at handle.

Menneskets adfærd kan styres via de konsekvenser den møder, og af den grund kalder Skinner konsekvensen for "reinfocere". En slags forstærkere der følger efter en given adfærd, som er med til at øge sandsynligheden for en bestemt respons. Den operante betingningsproces er, ifølge Skinner, selvforstærkende, hvad enten der er tale om en positiv eller negativ reinfocere.

"Når et stykke adfærd har den slags konsekvens der kaldes reinfocerende, har den større chance for at forekomme igen".^[22] Skinners konsekvens er derfor omdrejningspunkt, når der tales om behaviorisme i moderne sammenhænge i samfundet. Når der tales om behavioristisk pædagogik, er det meget vigtigt, at den før omtalte konsekvens er i højsæde. Eleverne skal hele tiden vide, hvad der sker hvis de opfører sig på den ene eller anden måde, hvad enten der er tale om straf i forbindelse med uønsket adfærd eller belønning for ønsket adfærd.^[23]

For at man, i skole sammenhæng, kan gøre brug af Skinners adfærdsligning, er det væsentligt, at kunne observere og derved få lokaliseret de sammenhænge, der er mellem individets adfærd og omgivelsernes adfærd eller struktur.

Stimulus

Response

Konsekvens ^[24]

En moderne behaviorist

(1945 -) Niels Egelund Professor doc. pæd. Arbejde på Danmarks lærerhøjskole i København.

Egelund redegør i artiklen "Børn elsker konsekvens", for at de danske skoler lider under mangel på disciplin. Dette postulat har han i mange år forgæves forsøgt at få den danske pædagogiske elite til at forstå, med henvisning til, at der var et problem med uro i de danske skoler, sammenlignet med skoler i andre lande.

Ifølge Egelund skete der sidst i 60'erne et skred i holdningsspørgsmålet med hensyn til disciplin i klasselokalet, som han bl.a. begrundes

med at vores samfund fik en meget mere human omgangsform, "Vi har sluppet alle disse disciplineringsredskaber af ydre karakter, men også de interne, så man stort set kan opføre sig som man vil." [25]

Egelund gør det klart, at det der skal til for at rette op på uroen og de disciplinære problemer er konsekvens. Han påpeger, at det er vigtigt at få skabt et regelsæt i klassen, som eleverne selv har medvirket til at udforme. For at det skal kunne fungere, er det væsentlig at, "...det man mister, hvis man ikke følger fællesskabets regler, det er nogle goder. Man skal udelukkes fra alle de positive ting, hvis man bryder fællesskabets regler." [26] Disse idéer er tydeligvis blevet hentet fra den behavioristiske adfærdstræning.

En af Egelunds pointer er, at læreren skal udøve konsekvens i at håndhæve reglerne. Sker dette ikke, ses der gennem fingre med brud på reglerne, så brydes rutinen og det er netop det rutinepræget, det forudsigelige og de klare retningslinjer, som børn elsker. Egelund konkluderer til sidst, at det er vigtigt at huske som lærer, hvem det er der bestemmer, hvad der skal ske og hvornår. Eleverne kan inden for disse rammer få frihed under ansvar, men der må aldrig være tvivl om, hvem der bestemmer og har det overordnede ansvar, nemlig læreren [27].

Sammenfatning

Det er vigtigt i processen omkring opdragelsesdifferentiering, at man er opmærksom på, hvilken retning elevens adfærd skal påvirkes. Læreren skal kunne påvirke eleven med ros eller konsekvens alt efter, hvordan elevens adfærd udvikler sig. Det er vigtigt, at læreren er opmærksom på, i hvilken retning elevens adfærd udvikler sig, for at kunne iværksætte de rigtige tiltag, for at nå frem til målet.

Konklusion

For at kunne opdragelsesdifferentiere er det nødvendigt, at kunne sammenflette nogle forskellige opdragelsesmetoder i samme klasse. Det kan virke meget uoverskueligt, men vi mener, at med en koordineret indsats i læreteamet vil opgaven blive nemmere. Det er ikke umuligt, at kombinere Egelunds og Sigsgaards opdragelsesmodeller, men det kræver en opdeling af klassen i nogle målgrupper. F.eks. hvis man indføre Classroommanagement i klassen, vil det være for at fjerne en uønsket adfærd hos nogle enkelte elever. De elever der ikke udviser en negativ adfærd, bliver i princippet ikke berørt af dette regelsæt. De skal have mulighed for friere rammer, og opleve at få mere ligeværd med læreren. I princippet skal læreren, udvise tillid til eleverne indtil andet er bevidst, og kommunikationen mellem eleverne og læreren skal bære præg af åbne samtaler, hvor der udvises reel respekt for argumentationer og holdninger. Eleverne må ikke blive blokeret i at gøre, hvad de vil, med mindre der opstår tillidsbrud. De elever der gentagende gange bryder klassereglerne, skal rammes af en hårdere konsekvens og mindre frihed, dvs. ligeså konsekvent eleverne bryder, reglerne ligeså konsekvent skal læreren være i sin indgriben. Men læreren skal have i mente, at der stadig efter en konsekvent indgriben, skal være basis og grobund for en genopbygning af, lærerens tillid til eleven. Vi mener, at eleven mister retten til den ligeværd, som er beskrevet i folkeskolelovens §1 stk3, hvis eleven bryder klassens demokratisk valgte regelsæt.

Oplæg til diskussion

1. Er menneskesynet hos læreren en hæmsko for at kunne udføre en gennemført opdragelsesdifferentiering?
2. For at indføre opdragelsesdifferentiering i en klasse kræves det et godt samarbejde i læreteamet omkring klassen, således at der opstår en kontinuitet og ensartethed i den opdragelse børnene oplever i hverdagen. Hvor ensartet kan man lave opdragelsen med forskellige lærere?
3. Skal læreteamet udvælges med så forskelligt menneskesyn som muligt?

For at finde ud af om der bliver brugt opdragelsesdifferentiering i praksis, interviewede vi Lotte Jensen, der er klasselærer i 1. klasse på Langelinies Skole i Vejle. Dette interview vil vi bruge til eksamen, – relevante uddrag kan læses på nettet på følgende adresse:

www.martinhrj.dk/opdragelse, man skal bruge Acrobat Reader for at læse den, den kan hentes gratis på www.adobe.com

Litteraturliste

Forfatter	Titel	Forlag	År	Udgave
Andersen, Heine	"Klassisk og moderne samfundsteori"	Hans Reitzels Forlag	2000	2. udg
Bisgaard, Niels Jørgen	<i>Pædagogiske teorier</i>	Billesø & Baltzer	1998	3. udg
Bjerg, Jens (red.)	<i>"Pædagogik – en grundbog til et fag"</i>	Hans Reitzels Forlag	1998	2. udg
CVU-Jelling	<i>"Studiehåndbogen"</i>		2001	
Dencik, Lars	Artikel: "Børns tilegnelse af kompetencer for den postmoderne tilværelse"	SIS kompendie		
Dencik, Lars	Artikel: "Opvækst i postmodernismen"	Hans Reitzels Forlag	1987	2. oplag

Red: Dencik, Lars	"Børn og familie i det postmoderne samfund"	Hans Reitzels Forlag	1999	3. oplag
Egelund, Niels	Artikel: "Børn elsker konsekvens"	Centertryk Holbæk	2002	Nov
Egelund, Niels	„Læreren og de urolige elever – hvad stiller vi op“	Liv i skolen	1999	Marts
Egelund, Niels (red.)	"Urolige børn"	Kommuneinformation	1998	1. udg 1. oplag
Giddens, Anthony	"Modernitetens konsekvenser"	Hans Reitzels Forlag	1994	1. udg 6 oplag
Hammerlin, Yngve	"Menneskesyn i teorier om mennesket"	Klim		
Hansen Anna-Marie H.	"En håndsrækning til studiet af pædagogiske teorier"	CVU Jelling	2003	1. udg.
Hansen, Mogens	"Pædagogisk/Psykologisk ordbog"	Gyldendal	2001	13 udg.
Jørgensen, Per Schultz (red.)	"Børn i nye familiemønstre"	Hans Reitzels Forlag	1997	2. Oplag
Koester, Thomas	"Introduktion til psykologi"	Frydenlund	1997	1. udg 1. oplag
Lystrup, Hans-Erik	"Ideologi og politik"	Systime	2001	4. udg 2 oplag
Myhre, Reidar	"Pædagogisk idéhistorie fra oldtiden til 1850"	Fabritius Forlag	1976	3. udg 1. oplag
Oettingen, Alex	"Det pædagogiske paradoks"	Klim	2001	1. udg
Rousseau, J	"Emile eller Om opdragelse"	Borgen	1963	1. udg
Sigsgaard, Erik	"Er opdragelse nødvendig"	Special trykkeriet	1994	1. udg
Sigsgaard, Erik	Forholdet mellem menneske, paradigme, forforståelse og data i humanitisk forskning	Nordisk psykologi 1992 nr. 44.		
Sigsgaard, Erik	"Uroen ligger i systemet"	Liv i skolen	1999	Marts
Skinner, B.F.	"Om Behaviorisme"	Svendborg tryk	1975	1. udg
Struve, Kaj	"Udvikling – en grundbog om udvikling og pædagogik"	Semi-forlaget	2002	
UVM	"Folkeskoleloven"	Kommuneinformation	2000	5. udg 1. oplag
Ziehe, Thomas	"Ambivalenser og mangfoldighed"	Politisk revy	1995	1. udg 2 oplag

[1] Pædagogisk psykologisk ordbog.

[2] Struve, Kaj "Udvikling – en grundbog om udvikling og pædagogik" Siderne 35-40 425-429

[3] Giddens, Anthony "Modernitetens forandring", side 39 midtfor

[4] Giddens, Anthony "Modernitetens forandring", side 39 midtfor

[5] Andersen, Heine og Kaspersen, Lars Bo, "Klassisk og moderne samfundsteori"

[6] Andersen, Heine og Kaspersen, Lars Bo, "Klassisk og moderne samfundsteori" side 418

[7] Lars Dencik "Børns tilegnelse af kompetencer for den postmoderne tilværelse" SIS kompendium.

[8] "sociologi og modernitet" Jacobsen 1998

[9] Der er sket en markant stigning i brugen af offentlig børnepasning de seneste ti år. For ti år siden gjorde 54 pct. af de nul til ni-årige brug af offentlig børnepasning, i 2000 er andelen steget til 76 pct. I perioden 1962-1971 blev der født 817000 mennesker, mens der i perioden 1992-2001 blev født 687000 mennesker. Det er et fald på 16 % Kilde: <http://www.dst.dk/>

[10] Ziehe, Thomas "Ambivalenser og mangfoldighed" s. 139

[11] Ziehe, Thomas "Ambivalenser og mangfoldighed" s 37-55

[12] Koester, Thomas "Introduktion til psykologi"

[13] Myhre, Reidar "pædagogisk idéhistorie" s. 219

[14] Myhre, Reidar "pædagogisk idéhistorie" s. 220

[15] Alex von Oettingen "Det pædagogiske paradoks" s.96

[16] Myhre, Reidar "pædagogisk idéhistorie" s. 215-231

[17] Red. Bjerg, Jens "Pædagogik – en grundbog til et fag" s. 35-41

[18] Er opdragelse nødvendig, Sigsgaard, Erik. s. 87

[19] Er opdragelse nødvendig, Sigsgaard, Erik. s. 87

[20] Er opdragelse nødvendig, Sigsgaard, Erik. s. 88

[21] B.F. Skinner, "Om Behaviorisme", s. 17,

[22] B.F. Skinner, "Om Behaviorisme", s. 54,

[23] B.F. Skinner, "Om Behaviorisme", kap. 14

[24] Bisgaard, Niels Jørgen "Pædagogiske teorier" s. 83

[\[25\]](#) Egelund, Niels. Asterisk universitetsmagasinet, "Børn elsker konsekvens", s. 23

[\[26\]](#) Egelund, Niels. Asterisk universitetsmagasinet, "Børn elsker konsekvens", s. 23

[\[27\]](#) Egelund, Niels. Asterisk universitetsmagasinet, "Børn elsker konsekvens", s